

vergadering **C164**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 8 maart 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de pariteit bij het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité – 1575 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een nieuw financieel kader voor het amateurvoetbal – 1583 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het plafond voor puntenpremies in het amateurvoetbal – 1590 (2022-2023)	5
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de blinde vlek in de maatregelen tegen grensoverschrijdend gedrag in de jeugdsport – 1767 (2022-2023)	9

VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de pariteit bij het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité – 1575 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Als je topsportbeleid voert, kun je eigenlijk op twee manieren werken. Je hebt altijd schaarse middelen, en ofwel ga je die verdelen over zoveel mogelijk sporters, ofwel ga je die gefocust inzetten. En ja, oké, dat is soms moeilijk in het begin omdat je dan keuzes moet maken. Je moet streng zijn, de selectiecriteria moeten zwaar zijn. Maar ik denk dat Vlaanderen dat goed heeft bewezen. Vlaanderen heeft gekozen voor dat model, en de resultaten zijn er ook. We hebben op elke olympiade na Londen beter gepresteerd, met de beste prestatie op de afgelopen Olympische Spelen. Maar ook onze topsportindex, met scores van het Europees kampioenschap (EK), het wereldkampioenschap (WK) en de Olympische Spelen, heeft nog nooit zo hoog gestaan als vandaag.

Wallonië heeft eigenlijk meer voor het andere model gekozen. Het heeft ten eerste veel minder middelen, maar verspreidt ze ook over veel meer sporters, wat raar is. Ze hebben 11 miljoen euro, tegenover 28 miljoen euro in Vlaanderen. En ze versnipperd ze over meer sporters, die een contract krijgen bij hun 'Sport Vlaanderen', dan dat wij een aantal topsporters hebben.

Nu las ik in de krant, minister, dat u ernaar streeft om de aanpak die Vlaanderen heeft, doorslag te doen krijgen naar het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC). Dat is natuurlijk niet makkelijk, want daar heeft men tot nu toe de pariteit beheerd, maar daar wilt u juist iets aan wijzigen.

Vandaar mijn vragen. Kunt u een beetje verduidelijking geven bij de vraag die u hebt gesteld aan de CEO van het BOIC? Welke visie zult u daarbij verdedigen? Hebt u met de collega's van de Franse en Duitstalige Gemeenschap al contact gehad hierover? En hebt u al reactie gekregen van het BOIC? Tot daar mijn vragen, minister.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk dat de huidige werking van het BOIC al lang niet meer afgestemd is op de werkelijkheid in dit land. De gemeenschappen zijn intussen al meer dan veertig jaar bevoegd voor sport. Er zijn sindsdien ook keuzes gemaakt. Dat geeft u aan in uw voorbeeld. U concretiseert dat. En uit alle cijfers en onderzoeken blijkt ook dat wij in Vlaanderen toch wel de motor zijn van de topsportsuccessen. Ik denk dat we die pluim echt wel op onze hoed mogen steken, omdat het ook wel wat keuzes heeft geleverd, en geen eenvoudige keuzes. Het vergde namelijk focussen, van de concrete problematiek die u aanhaalt: dat is wel makkelijker gezegd dan gedaan, natuurlijk.

Focussen is kiezen, en dat is ten dele verliezen. Maar niet kiezen is altijd verliezen, is ons devies. In het Olympisch Comité daarentegen, blijven we wel met handen en voeten gebonden aan een wat mij betreft archaïsche, voorbijgestreefde pariteit. Het is een pariteit in die werking die haaks staat op de demografische, financiële en sportieve werkelijkheid. Na de verkiezing van een nieuwe voorzitter, Jean-Michel Saive, verleden jaar en vervolgens ook de aanduiding van een nieuwe CEO, heb ik beide vertegenwoordigers van het BOIC dan ook uitgenodigd voor een gesprek daarover. Ik heb de kaarten open en bloot op tafel gelegd, en erop gewezen dat dat echt niet meer strookt. Ik begrijp dat dat geen eenvoudige opdracht is, want je kunt het interpreteren als een verhaal van winnaars en

verliezers. Maar wat ons betreft moeten daar fundamentele, structurele wijzigingen in komen. Dat is niet louter symbolisch of iets communautairs.

De huidige inrichting van het BOIC speelt ons ook sportief parten. Het lijkt me niet logisch dat een instantie die toch stelt om mondiale top 8-plaatsen te ambiëren, investeert in een sport als biatlon en sporters uitstuurt die op de negentigste of 91e plaats eindigen. Wij zeggen in Vlaanderen: we maken die keuze niet. En het is dan misschien heel sympathiek om te zeggen aan die betrokken sporters: "We gaan ook u ondersteunen!" Maar dat is altijd ten nadele van andere topsporters. Het is een 'zero-sum game'; de budgetten zijn gelimiteerd. Kiezen voor het ene is dus wel gemakkelijk, maar dan moet je ook erkennen dat je niet kiest voor het andere en dus inteert op de omkadering van topsporters die gaan voor de top 8, en daarvoor dus minder middelen kunt vrijmaken.

Het is trouwens ook niet logisch dat de gemeenschappen geen inspraak hebben in de besteding van de topsportmiddelen van het BOIC, hoewel ze toch ook de grootste financierder zijn. Maar omgekeerd is dat wel zo, omdat we er in Vlaanderen van overtuigd zijn dat topsportbeleid gebaat is bij transparantie en instanties die samenwerken. We hebben ook gezorgd voor een vertegenwoordiging in ons topsportbeleid, en het uitwerken daarvan is in het BOIC vertegenwoordigd.

Ik begrijp anderzijds natuurlijk ook dat elke gemeenschap vertegenwoordigd moet zijn in het bestuursorgaan van het BOIC, maar met respect voor de werkelijke verhoudingen op zowel demografisch, financieel als sportief gebied. Heel concreet wil ik dus een wijziging in de beslissings-, de besluitvormingsentiteiten van het BOIC. Ik sta open voor welke parameters dan ook. Je kunt werken met financiële parameters, namelijk het stemgewicht of de vertegenwoordiging, het aantal zetels laten afhangen van de financiële inbreng van eenieder, van de sportieve successen die worden behaald. Of je kunt werken met een eenvoudiger criterium, door het te laten afhangen van demografische verhoudingen. Daarvoor sta ik allemaal open.

Maar we moeten erkennen dat bijvoorbeeld tijdens de Olympische Spelen van Tokio 2020 sporters van de Vlaamse Gemeenschap betrokken waren in 23 van de 26 top 8-plaatsen en zes van de zeven medailles. Bij de Olympische Spelen van Peking 2022 was de verhouding nog nadrukkelijker, want sporters van de Vlaamse Gemeenschap waren goed voor alle zes van de behaalde Olympische diploma's en beide medailles. Ik denk dus dat het duidelijk mag zijn dat wij de motor zijn van topsport in dit land, dat we op grond daarvan ook een serieus palmares kunnen voorleggen en dus echt wel mogen stellen dat de vertegenwoordiging binnen het BOIC navenant moet zijn.

Ik denk dat we daarover een dialoog kunnen aangaan, aangezien we over sterke en objectieve argumenten beschikken. Geen enkele organisatie kan eeuwig vasthouden aan archaïsche symboliek. En overal komt vroeg of laat een evolutie naar meer professionalisme, maar ook naar meer representativiteit. En dat moet je erkennen: vandaag is het BOIC in zijn bestuursorganen eigenlijk niet representatief voor het sportbeleid van de gemeenschappen.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Dank u wel. Ik ben het er uiteraard helemaal mee eens. Ik denk dat het hoog tijd is dat die wijziging er komt. Ik was in het verleden al blij wanneer we terug in dialoog konden gaan met het BOIC. Ik denk dat we intussen echt wel geëvolueerd zijn.

Uit het feit dat u er nog niet op hebt geantwoord, leid ik af dat u nog geen reactie hebt gekregen van het BOIC. Maar ik wens u alle succes bij de gesprekken die daarover zullen gaan, en ben heel benieuwd naar het resultaat.

Er zijn geen andere vragen wat mij betreft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kris Van Dijck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een nieuw financieel kader voor het amateurvoetbal – 1583 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het plafond voor puntenpremies in het amateurvoetbal – 1590 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, de problematiek rond financiën in het amateurvoetbal circuleert al decennia. We kennen de verhalen van geld dat betaald wordt, al dan niet bij overgangen, punten, geld dat gegeven wordt, al dan niet gekend, onder tafel enzovoort.

Twee jaar geleden, minister, deed u reeds een voorstel, ten tijde van de coronacrisis, om dat aan te grijpen om voor verandering te zorgen. Ik denk dat er recent door Voetbal Vlaanderen een aankondiging is gekomen die toch wel een grote stap is in die richting.

Mijn eerste vraag zou zijn op welke manier u daarbij betrokken bent, en welke stappen u de voorbije jaar wat dat betreft genomen hebt.

Het is in ieder geval zo dat de 1200 amateurclubs en 36 nationale futsalclubs in Vlaanderen een duidelijk financieel kader krijgen waarbinnen ze kunnen spelen. Zoals aangehaald, wordt er een kader geschapen waarbij zowel tekengeld, als winstpremies, als vergoedingen die gegeven worden, binnen een kader moeten komen. Er is een vergoedingsplafond afgesproken van 4500 euro per seizoen. Er is afgesproken dat er enkel nog digitaal betaald kan worden en dat er duidelijk gestipuleerd en genotuleerd moet worden welke vergoedingen betaald worden.

Het is ook de bedoeling dat, wanneer men niet boven dat bedrag van 4500 euro uitkomt, er geen RSZ-bijdragen voor betaald worden. Maar ik meen verstaan te hebben dat de bedrijfsvoorheffing wel nog geldt, dus ook wanneer men onder deze 4500 euro blijft.

Wanneer ik naar dat laatste aspect ga kijken, denk ik dat er voor een amateurvoetballer – ik dacht wanneer hij meer dan 23 jaar is – een bedrijfsvoorheffing van 33 procent geldt. Als ik dan de telling maak: bij een maximumbedrag van 4500 euro en met 33 procent bedrijfsvoorheffing, dan denk ik dat die amateurvoetballer in het beste geval, om niet boven die 4500 euro te komen, nog een goede 3200 euro verdient.

Zoals aangehaald is het de bedoeling om het allemaal veel transparanter te maken, om alle clubs ook op een zekere voet van gelijkheid te behandelen, wat vanuit een cluboogpunt natuurlijk ook de garantie biedt op een sportievere strijd met elkaar.

Mijn vragen zijn dan ook de volgende, minister.

Bent u daarbij betrokken geweest? Welke stappen hebt u zelf ondernomen? Hoe kijkt u als minister naar de invoering van dit nieuwe financiële kader?

Zal de nieuwe regeling voor puntenpremies invloed hebben op de competitiviteit van amateurclubs en zal er een effect zijn op de kwaliteit van het amateurvoetbal in Vlaanderen? Daarmee bedoel ik ook – ik moet zien hoe ik het verwoord –: gaat dit maken dat er bij de clubs meer middelen zullen vrijkomen voor infrastructuur, de begeleiding van jongeren en dergelijke? Gaat dit nieuwe systeem dus een verduurzaming en kwaliteitsverhoging teweegbrengen?

Naast sporters worden ook medewerkers van voetbalclubs betaald. In dat kader kan het interessant zijn om hun statuut op fiscaal vlak ook van naderbij te bekijken. Denkt u, minister, dat er daar ook mogelijkheden zijn?

En dan heb ik nog een slotvraag. Dit is een regeling die Voetbal Vlaanderen afgesproken heeft. Buiten de Pro League, met name 1A en 1B, is er nog één competitie waar amateurclubs uit Vlaanderen uitkomen tegen clubs uit de Franse Gemeenschap, met name eerste amateur. We gaan daar dus clubs krijgen die onder andere fiscale regels vallen. Zijn er hieromtrent contacten geweest met de Franstalige voetballiga – ik weet niet wat de naam is van de Franstalige federatie. Zijn daar contacten over, om er toch voor te zorgen dat clubs met gelijke wapens op het terrein staan?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, amateurvoetballers kunnen boven op hun loon nog extra bijverdienen per punt dat hun ploeg behaalt. Afhankelijk van de reeks gaan die puntenpremies van 20 euro, over 100 euro, tot meer dan 200 euro per punt. Zo zit je op een heel seizoen al snel aan enkele duizenden euro's aan premies. Voor veel amateurclubs was de RSZ-regeling (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) rond deze premies lang onduidelijk. Daardoor gaven sommige clubs zeer hoge puntenpremies en stapelden ze zo een grote RSZ-schuld op. Daarom wordt er nu, gelukkig, duidelijkheid gecreëerd. Amateurclubs mogen nog tot 4500 euro per seizoen, met een maximum van 100 euro per punt, aan puntenpremies uitbetalen zonder RSZ-bijdrage. Amateurclubs die hun spelers meer wensen te betalen dan 4500 euro aan premies, zullen geen beroep kunnen doen op deze specifieke regeling en dienen zich te houden aan de algemene RSZ-regels.

Een tweede grote wijziging is dat clubs vanaf 1 juli 2023 verplicht zullen zijn om enkel nog digitaal uit te betalen via het rekeningnummer van de club. Spelers kunnen dus geen vergoeding meer krijgen via sponsors, voorzitters of andere derden. Daarnaast zullen alle amateurclubs de overeenkomsten met hun spelers in een contract moeten opnemen en dat contract registreren bij de federatie. Die transparantie zal voor minder discussies moeten zorgen. Voorts zullen clubs begeleid worden richting een meer financieel duurzaam beleid.

Door niet langer alle middelen van de club op te souperen aan premies voor de spelers van de eerste ploeg, moet er ook meer geld vrijkomen voor jeugdwerking, trainers en begeleiders.

Hierbij heb ik volgende vragen.

Verwacht u dat deze nieuwe regeling tussen het amateurvoetbal en de RSZ het betalen met zwart geld in het amateurvoetbal zal beëindigen? Zo neen, hoe wilt u bijkomende achterpoortjes sluiten?

Welke sanctie hangt een amateurclub die de nieuwe RSZ-regels schendt, boven het hoofd?

Welke onkosten zitten precies vervat in de 4500 euro die vrijgesteld is van RSZ? Zijn er nog onkosten, naast de 4500 euro, die bijkomend gemaakt kunnen worden en uitbetaald worden zonder RSZ-bijdrage?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb inderdaad destijds in de coronaperiode, toen het water heel wat clubs aan de lippen stond, gesuggereerd om van de nood een deugd te maken en de situatie aan te grijpen om te zorgen voor een structurele hervorming van het amateurvoetbal, waardoor we met z'n allen op termijn ook meer gaan kunnen investeren in bijvoorbeeld jeugdopleiding en infrastructuur, en ervoor te zorgen dat we ons voetbal structureel gezonder maken.

Ik ben vandaag dus blij dat dit plan er ligt. Dat vergt trouwens moed en een visie, dus ook voor de initiatiefnemers mijn oprechte waardering, want het is allemaal gemakkelijker gezegd dan gedaan om daar een structurele verandering in te brengen. Dit is een mooie opportuniteit voor de Vlaamse voetbalwereld om het opbod tussen clubs te doorbreken. Dat opbod vormde een wurgkoord rond de nek van diverse clubs. We doorbreken dat opwaartse effect, en hopelijk krijgen we via die weg meer middelen vrij voor jeugdopleiding, kwalitatieve trainers, begeleiding en infrastructuur. Ik denk dat dat de belangrijkste impact is op kwaliteit en competitiviteit, waardoor we op lange termijn een toename kunnen zien van investeringen in goed bestuur, in jeugdopleidingen, in kwalitatieve trainers.

Uw vraag met betrekking tot de medewerkers die betrokken zijn in het voetbal, is zeer relevant, want het zou fijn zijn als ook op dat vlak een stap zou worden gezet. Eigenlijk kun je er een verhaal van maken van 'do ut des', in die zin dat de sportwereld een belangrijke stap gezet heeft, maar dat de overheid – in dit geval de federale overheid – ook tegemoet komt aan onze vragen met betrekking tot het systeem van verenigingswerk. Dat systeem draait vandaag nog in de soep, enerzijds omdat het absoluut niet eenvoudig is, het is geen eenvoudig administratief systeem. En ten tweede is het beperkend omdat de fiscaliteit niet gunstig is. Door de combinatie van een maximum aantal uren en een maximumbedrag op jaarbasis verdienen goed gekwalificeerde trainers minder per uur of kunnen ze minder uren training geven. Daar is een ongelooflijke impact, dus vandaar nogmaals het pleidooi om terug te keren naar de essentie. De basisfilosofie was destijds namelijk altijd om het systeem gewoon te beperken tot de sportsector, 'and that's it'. Het toevoegen van verschillende andere categorieën heeft heel het systeem kaduuk gemaakt. Dus als we naar een duurzame oplossing willen gaan, die ook nog eens eenvoudig is en niet beperkend voor de sportsector, dan moet je de regelgeving enkel focussen op de sportsector.

Ten tweede, en dat is dan wel een positievere boodschap die ik kan meegeven als het gaat over de impact van de maatregel op competitievervalsing, wanneer Waalse clubs, die niet onderhevig zijn aan beperkingen, in de arena moeten treden met Vlaamse clubs: ik heb vernomen dat onze Waalse collega's van Association des Clubs Francophones de Football (ACFF) zouden willen meestappen in het verhaal en dat ze Vlaanderen zouden volgen. Ik hoop dat dat ook snel in de praktijk zal gebeuren.

Die 4500 euro per seizoen, 4485 euro om precies te zijn, kan niet worden gecombineerd met andere onkostenvergoedingen. Ze wordt beschouwd als gemiddelde onkostenvergoeding per speler of speelster in het amateurvoetbal en mag dus niet worden gecombineerd met andere vormen van onkostenvergoedingen om te kunnen genieten van de RSZ-vrijstelling.

De RSZ heeft een overzicht gemaakt van de kosten die ze niet betwisten, per soort en gekoppeld aan een maximaal bedrag, dus zoals gezegd die 4485 euro. Het gaat om kosten voor voetbal- en loopschoenen, voetbalkledij, extra-sportieve verplichtingen, verplaatsingen naar trainingen, parking en carwash – zo specifiek is het –,

sociale activiteiten, voorbereidingsstage, sportvoeding, sportbegeleiding, sportmassage, kleine uitgaven en zelfs het wassen van de kledij. Dat is ook limitatief opgesomd.

Op de vraag over de aanwezigheid of blijvende aanwezigheid van zwart geld en of we gaan kunnen uitsluiten dat zwart geld nog circuleert in de sportsector, zeg ik: neen, vanzelfsprekend niet. Ik denk wel dat de druk nu veel groter zal zijn en dat hopelijk ook de fiscus in het begin nauwgezet zal toekijken. Ik denk dat dat ook wel aangewezen is als je dat nieuwe systeem ook geïmplementeerd wilt weten. Ik verwacht ook wel dat de sociale controle groter zal zijn. We moeten erkennen dat velen vroeger boter op het hoofd hadden – ik zal niet zeggen iedereen, maar velen.

Nu er een duidelijke regelgeving en reglementering is, gaan diegenen die hiervan afwijken, zich echt wel bezondigen aan competitievervalsing. Ik verwacht ook niet alleen een controle van de fiscus, maar ook een versterkte sociale controle. We gaan natuurlijk de vinger aan de pols houden en monitoren hoe de realiteit in de sportclubs nu verandert. Dan kunnen we ook beter evalueren welke achterpoortjes er nog zijn – een Vlaming is toch wel vrij creatief, dus ongetwijfeld zullen er nog achterpoortje worden gevonden – en hoe we die kunnen sluiten.

Hoe dan ook ben ik ervan overtuigd dat dit een grote stap in de juiste richting is, en dat zwart geld straks de uitzondering zal zijn, terwijl we weten dat het eerder regel was. De controle op die zaken en bijhorende sancties zijn in de eerste plaats zaak van de Federale Regering, omdat het gaat over de RSZ-bepalingen. Ik vind het goed dat men ook aan de kant van de RSZ een vergelijk naar voren heeft geschoven. Ik hoop dat men vervolgens ook op beleidsniveau de stap zet om heel de regelgeving met betrekking tot het vrijwilligerswerk, verenigingswerk, te gaan herzien.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

Kris Van Dijk (N-VA): Dank u, minister, voor uw antwoord. Ik blijf wel met een paar vragen zitten. Die zijn niet te wijten aan uw antwoord. Ik vind het langs de ene kant een beetje raar, en dat is niet door u, maar door de belastingen. Zij bekijken die 4485 euro als een soort van onkostenvergoeding – je kunt er zelfs mee naar de carwash en dergelijke – maar heffen daar wel een bedrijfsheffing op, terwijl een bedrijfsvoorheffing eigenlijk geheven wordt op een loon.

Een tweede bemerking: ik deel uw analyse dat er toch verder moet worden gewerkt aan een aantal duidelijke afspraken, ook met de fiscus, omdat ik vaststel dat wanneer men spreekt over algemene inkomsten die hobbygerelateerd zijn, blijkbaar een gunsttarief van 20 procent geldt. Voor die hobbygerelateerde inkomsten betekent dat een plafond van 7170 euro. Ik stel dus vast dat men toch een andere bedrijfsvoorheffing hanteert bij het amateurvoetbal dan wanneer het over andere hobby's gaat. Nogmaals, minister, dat is niet onmiddellijk uw verantwoordelijkheid maar ik stel toch maar vast dat er een aantal ongerijmdheden zijn.

Wat de bemerking van collega Lambrecht betreft, wil ik toch melden, dat wanneer er gepeild wordt naar in hoeverre er achterdeurtjes zijn, we binnen Voetbal Vlaanderen werken met een meldpunt als het over matchfixing, racisme en zo gaat. Ik denk dat Voetbal Vlaanderen toch ook kenbaar moet maken dat zij oor hebben naar en een meldpunt zijn voor vaststellingen – om het geen kliklijn te noemen, want in die richting durft men ook al weleens te denken.

Dat waren mijn bijkomende bemerkingen, minister. Op zich vind ik het goed, maar ik stel alleen vast dat er nog een aantal ongerijmdheden zijn wat vrijwilligers, amateurs betreft. Daar is nog werk aan de winkel.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, we zijn heel blij met deze regeling, net zoals u, zoals ik heb begrepen.

Op de tweede vraag over welke sanctie de amateurclub boven het hoofd hangt, hebt u geantwoord dat dat federaal is. Het is beter dat ik het daar even vraag. Het was een akkoord tussen de federale RSZ en het amateurvoetbal. In de krant stond dat u meewerkte aan deze hervorming. Wat was uw rol dan bij het tot stand komen van deze regeling? Hebt u of heeft uw kabinet deze regeling concreet mee vormgegeven? Kunt u dat stap voor stap duiden?

Dan heb ik nog een andere vraag. Er is nu een kader gemaakt voor het amateurvoetbal rond die RSZ-bijdragen. Wat met de andere amateursporten? Voor hen is er geen maximum RSZ-vrijstelling voorzien. Zult u ook een gelijkaardige regeling bepleiten voor de andere amateursporten? Dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat is de genese? Ten tijde van corona heb ik een publieke oproep gedaan en ook geformaliseerd met een formeel schrijven richting Voetbal Vlaanderen, in juni 2021, om die hoge spelerslonen aan te pakken op alle niveaus. Ik kan daarvoor verwijzen naar een onderzoek van PricewaterhouseCoopers (PwC) dat in 2020 gevoerd was, dat heel concreet de uitdagingen van voetbalclubs beschreef, zowel op het sporttechnische als op het financiële vlak. Op grond daarvan is men ook sinds 2021 bezig geweest met de opmaak van een financieel plan, met een werkgroep met vertegenwoordigers van alle clubs per niveau, wat uiteindelijk is uitgemond in een stemming van het plan door vertegenwoordigers van de clubs in de Vlaamse Studiecommissie en nadien door de Hoge Raad.

Ik denk dat de nood in andere sportsectoren iets minder dringend, minder groot is. Dat belet niet dat we kunnen bekijken in welke andere sectoren dat eventueel zou kunnen spelen. Met bedragen in die orde van grootte vind je maar een beperkt aantal gevallen. Het is zinvol om dat kader te exporteren naar andere sportfederaties voor zover dat nodig zou zijn.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Dank u wel, minister. Ik denk alleen maar dat er in heel die problematiek rond de fiscaliteit nog wel wat werk aan de winkel is, dus ook in overleg met de verantwoordelijke op federaal niveau. Het is nodig dat er een goede afstemming is tussen alles wat onder die rubriek, zoals daarnet geschetst, zou kunnen vallen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de blinde vlek in de maatregelen tegen grensoverschrijdend gedrag in de jeugdsport – 1767 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, wie met jongeren wil werken, moet sinds 1 februari 2023 een uittreksel uit het strafregister voorleggen. Dit geldt ook voor onze sportclubs. Elke vrijwilliger die werkzaam is binnen een sportclub en geregeld met minderjarige spelers in contact komt, moet het attest voorleggen. Dat gaat

van begeleiders over trainers tot ploegafgevaardigden die vaak in de kleedkamers komen.

Het systeem is evenwel niet waterdicht. Zo moet de persoon in kwestie feiten gepleegd hebben die op zijn strafregister staan, wat niet altijd het geval is. Daarnaast is er specifiek voor de sportsector een extra blinde vlek. Bijna twee jaar geleden werd het Vlaams Sporttribunaal (VST) opgericht. Je kunt er als trainer binnen een bepaalde sporttak een sanctie krijgen voor grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen. Daardoor kun je niet meer aan de slag binnen die sport. Maar die informatie wordt niet uitgewisseld tussen de verschillende sportfederaties. Een basketbalcoach die een tuchtsanctie krijgt omdat hij bijvoorbeeld seksueel getinte berichten naar minderjarigen stuurt, kan morgen opnieuw beginnen in het voetbal. Daarom stelt Voetbal Vlaanderen voor om het tuchtrecht aan het strafrecht te koppelen, zodat een sportclub heel eenvoudig kan zien wie in welke sporttak een tuchtsanctie kreeg, en waarom.

Minister, hoe staat u tegenover dit voorstel van Voetbal Vlaanderen?

Waarom worden tuchtsancties, uitgesproken door VST, vandaag niet gedeeld tussen sportfederaties?

Ziet u nog andere gaten in het systeem en zo ja, hoe zult u die dichten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Geen enkel systeem is 100 procent waterdicht. Maar ik moet zeggen dat ik heel fier ben op de stappen die de sportsector heeft gezet in het heden en in het verleden. We hebben absoluut het voortouw genomen. We lopen voorop. We hebben dat omstandig decretaal geformaliseerd en geobjectiveerd.

Sportfederaties zijn nu verplicht om binnen hun integriteitsbeleid te beschikken over een tuchtrechtelijk systeem voor grensoverschrijdend gedrag. Dat bestaat uit twee luiken: ze moeten in hun tuchtreglement een rubriek over grensoverschrijdend gedrag opnemen en ze moeten beschikken over een tuchtrechtelijk orgaan dat beschermend en sanctionerend kan optreden of daarvoor doorverwijzen naar VST.

Tuchtrecht en strafrecht hebben allebei tot doel om ongewenst gedrag of overtredingen te voorkomen en/of te bestraffen, maar er zijn nogal essentiële verschillen. In tegenstelling tot het strafrecht, dat van algemene en maatschappelijke orde is en waar strafbare feiten in de wet zijn vastgelegd, is het tuchtrecht een vorm van zelfregulering binnen een beroepsorde of binnen een organisatie. In ons geval is tuchtrecht het sluitstuk dat erop toeziet dat leden van een sportfederatie zich aan de gedragsregels van die federatie houden. Een sporter is door zijn lidmaatschap bij een club aan dit tuchtrecht gebonden. Wanneer je toetreedt tot een organisatie, maak je een soort van contract en onderschrijf je het tuchtreglement en kun je daaraan worden onderworpen.

Tuchtrecht wordt ingezet bij een overtreding van de gedragscodes en de interne tuchtregels. Die overtredingen kunnen allerlei vormen hebben. Denk bijvoorbeeld aan een handeling die in strijd is met de reglementen van de sportfederatie, maar ook aan een grove overtreding tijdens een sportwedstrijd of een beledigende uitlating naar een andere sporter. Bij ernstige overtredingen van de tuchtregels kun je bijvoorbeeld denken aan dopingovertredingen of intimidatie.

De sancties die opgelegd worden in het tuchtrecht, zijn meestal gericht op het herstellen van de sportieve integriteit, zoals het opleggen van schorsingen en boetes, of het intrekken van licenties.

Het is inderdaad zo dat een persoon die in de ene sportfederatie tuchtrechtelijk gesanctioneerd is, toch kan aansluiten bij een andere sportfederatie. Dat is de logica zelve. Je wordt gesanctioneerd op grond van je lidmaatschap van het ene systeem of van de ene organisatie, waardoor je natuurlijk niet het voorwerp kunt zijn van sanctionering in een ander systeem. Juridisch geldt een tuchtsanctie immers enkel binnen de desbetreffende federatie. Dat is een privaatrechtelijke aangelegenheid. Dit komt doordat elke sportfederatie haar eigen tuchtrechtelijke regels bepaalt en binnen dat kader ook sancties kan opleggen aan haar leden. Een tuchtrechtelijke sanctie die in de ene sportfederatie is opgelegd, heeft dus geen directe gevolgen voor andere sportfederaties, tenzij zulks desgevallend opgenomen zou zijn in het tuchtreglement.

Dat geldt ook voor de uitspraken die door VST gedaan zijn. VST handelt immers volgens de reglementen die van toepassing zijn binnen de sportfederatie in kwestie.

Ik wil er wel op wijzen dat dit natuurlijk niet eigen is aan de sportwereld. In andere sectoren geldt hetzelfde. Men kan bij de ene organisatie aan de deur worden gezet, en nadien kan men naar een andere organisatie gaan. Dat geldt trouwens ook in het bedrijfsleven.

Wat betreft het tuchtregister begrijp ik wel de vraag. We hebben dat trouwens ook al eerder onderzocht. Vorig jaar heb ik samen met Sport Vlaanderen en VST een aantal gesprekken gevoerd over een overkoepelend tuchtregister. Er zijn nog wat onduidelijkheden en is er meer onderzoek nodig om te kunnen beslissen of een dergelijk overkoepelend tuchtregister wenselijk is in de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag. Ik denk daarbij ook aan de ruime schaal van grensoverschrijdend gedrag. Dat kan gaan om gewoon pestgedrag. Daar moeten we ons ook eens over uitspreken. Tegenwoordig wordt 'grensoverschrijdend gedrag' als een heel ruime 'chapeau' gebruikt: voor pesten tot zwaar seksueel misbruik. En er is ook de ruime scope van de uitgesproken tuchtstraffen. Welke tuchtstraffen leiden wel en welke niet tot opname in zo'n tuchtregister? Voor welke gedragingen, of vanaf welke sancties kun je dan worden geweigerd in een andere organisatie? Vormt pesten meteen aanleiding om, zelfs als je tuchtrechtelijk wordt gesanctioneerd binnen de ene organisatie, jou het recht te ontzeggen op lidmaatschap van een andere sportfederatie? Die vragen moeten we toch aan bod laten komen.

Ik verwijs naar een voorbeeld dat aan bod kwam in het tv-programma 'De recht-bank'. Daar werd een voetballer geschorst voor zes maanden omdat hij de scheidsrechter naar verluidt een 'spleetog' had genoemd. Vinden we dan dat deze persoon ook de eerste zes maanden niet meer actief mag zijn in een basketbalclub of zelfs buiten de sport, in andere takken van het verenigingsleven?

Denk ook aan de juridische en praktische haalbaarheid en aan de vele vragen die je kunt opwerpen op het vlak van privacy en de verwerking van de persoonsgegevens. In Nederland beschikte men bijvoorbeeld over een landelijk tuchtregister, maar men is daar recent, vanwege de GDPR-regelgeving (General Data Protection Regulation), van koers veranderd.

Laat wel duidelijk zijn dat we deze problematiek ter harte nemen en dat we daar de nodige initiatieven nemen. We blijven zoeken naar alle mogelijke instrumenten om de mazen in het net zo fijn mogelijk te maken. We vragen ook aan iedereen om met een en ander rekening te houden in het dagelijkse functioneren binnen de sportclubs. We maken de mazen kleiner en, waar dat mogelijk is, nog kleiner. Vandaar ook het initiatief dat ik samen met collega Demir nam rond het verplichte opvragen van het uittreksel uit het strafregister. Ik krijg daarover vooral positieve signalen, niettegenstaande het feit dat er – begrijpelijk – aanvankelijk terughoudendheid was. Er waren ook vragen over administratieve lasten. Die hebben

we tot een minimum herleid. Maar het is goed dat de sportsector daarin is meegegaan. Ik verwijs naar andere sectoren, waar men zich daar nog altijd tegen blijft verzetten, terwijl het voor ons eigenlijk 'on top' is. Het integriteitsbeleid dat wij hebben in de sportsector, zie ik niet in de andere sectoren. Daarom leggen we er nu nog een laag op met dat strafregister. Het is bijna alsof je door de verschillende initiatieven die wij nemen zou gaan denken dat de problematiek zich veel meer manifesteert in de sport dan in andere sectoren. Dat heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat wij de controlemechanismen op punt hebben staan. Er wordt veel meer melding gemaakt omdat die melding, de detectie en de controle mogelijk zijn, dankzij ons integriteitsbeleid. In sommige sectoren is het misschien meer 'vivons cachés vivons heureux'. Daar wordt geen melding van gemaakt omdat er mogelijk geen systemen zijn om zulke meldingen naar boven te kunnen brengen.

Als er nog hiaten zijn, ben ik altijd bereid om naar oplossingen te zoeken. Ik heb daarom aan VST gevraagd om een aantal pistes te onderzoeken rond het werken met een tuchtregister. De volgende maanden heb ik daarover nog overleg. Ik zal mij niet vastpinnen op deadlines. Mogelijk inspireer ik u tot een volgende vraag. Anticiperend daarop zal ik niet uitgaan van deadlines. Je komt nog heel wat obstakels tegen, niet het minst die hele privacyregulering.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, minister, voor het uitvoerige antwoord, dat soms wel een beetje afleidt van de kleine essentie van de zaak. Niets is waterdicht. Dat is waar. Daar hebt u een punt. Maar als wij hier horen – en ik denk dat u dat ook niet kan goedkeuren – dat iemand bijvoorbeeld binnengaat in kleedkamers als dat niet gewenst is, en dat herhaaldelijk gedaan heeft, en hij doet dat in één federatie, bijvoorbeeld bij het voetbal, dan vind ik het zeker niet evident dat hij dat zomaar binnen het basketbal kan verderzetten, zonder dat men daar op voorhand over gelezen kan hebben of ingelicht is. In tegenstelling tot u, denk ik dat ik die logica niet volg. Als je een tuchtsanctie krijgt binnen één systeem, mag je niet zomaar naar een ander systeem over kunnen stappen. Theoretisch kan ik erin komen dat men dat zo gemaakt heeft, en er niet altijd bij heeft stilgestaan. Maar je leest over gevallen van mensen die grensoverschrijdend gedrag stellen in de ene federatie, en dat verder gaan doen in een andere federatie. En u hebt gelijk dat dat niet veel gevallen zijn. We moeten opletten dat we niet zeggen dat dat massaal gebeurt.

Ik heb twee bijkomende vragen. Ik denk dat ik uit uw antwoord heb kunnen verstaan dat er toch zaken zijn inzake grensoverschrijdend gedrag die worden behandeld door het sporttribunaal, maar dat die over het algemeen minder zwaarwichtig zijn dan de zaken die door de strafrechter worden behandeld. Ik denk dat we dat zo mogen concluderen. Gaat het dan niet te ver om die op dezelfde lijn te zetten, om die twee gelijk te behandelen, als sancties die in het strafregister worden vermeld, zoals Voetbal Vlaanderen voorstelt? Dat is een eerste vraag.

En ten tweede: een uitwisseling van tuchtsancties tussen federaties zou toch op een of andere manier mogelijk moeten zijn. Ook wat betreft privacy moet er toch een piste zijn om dat mogelijk te maken. U hebt gezegd dat u dat verder zult onderzoeken, en dat dat wenselijk is. Dus ik hoop dat dat ook gebeurt. Ik heb ook dat programma gezien van het geval 'spleetoo'. Ik heb ook de commentaren daarop gelezen. Het is wel waar, zoals u zegt, dat dat misschien niet zo erg is om iemand te verbieden om naar een andere federatie te gaan. Maar het gaat niet alleen over het verbieden. Het zou voor die andere federatie misschien wel nuttig kunnen zijn om te lezen dat die persoon verward is geweest in zo'n dispuut. Ze moeten hem daarom nog niet altijd volledig schorsen. Ik heb het over de transparantie van die feiten, die volgens mij nu niet mogelijk is. Maar ik kan het fout hebben.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik wil twee punten naar voren brengen.

Eén: bedankt voor de vraag, collega Lambrecht. Ik was zelf oorspronkelijk geen voorstander van het strafregisteruittreksel, vanwege het feit dat dat een vals gevoel van veiligheid zou kunnen geven, als je voor de rest geen beleid daaromtrent voert. Dat is een eerste reden. Een tweede reden was dat, als dat alleen in de sportsector zou zijn, je een stuk stigmatisering doet van de sportsector, alsof dat alleen daar belangrijk zou zijn.

Ik ben dus heel blij met wat is gebeurd. We hebben daar in het verleden een heel beleid rond opgezet. De minister heeft dat heel duidelijk naar voren gebracht. En, ten tweede, is het samen met Zuhail Demir als een algemene maatregel voor de meeste sectoren naar voren gebracht. Sluitend is dat zeker niet. Je moet al strafrechtelijk veroordeeld zijn voordat je een uittreksel van het strafregister hebt waar iets op staat. Als de strafrechter op een of andere manier zegt dat er wel iets fout gebeurd is, maar dat het niet op het strafregister komt, dan gebeurt dat niet. Ik denk dat het belangrijk is om dit te blijven zeggen: een uittreksel uit het strafregister is absoluut geen garantie dat er niets zal kunnen gebeuren, absoluut niet. Het moet een onderdeel zijn van een totaal beleid.

Een tweede punt: ik heb het nogal moeilijk met het feit dat alles wat overtreden zou worden in een tuchtreglement, aantekeningen worden die worden rondgedeeld. Ik wil gewoon een voorbeeld geven. Ik kan me inbeelden dat er wordt gezegd dat als er drank gebruikt wordt, het binnen een federatie niet kan dat je ladderzat op het terrein rondloopt. Wel, op een bepaald moment is er iemand die op het terrein ladderzat rondloopt. Gaan we dat delen met alle federaties, dat hij ladderzat op het terrein liep? Want hij heeft een tuchtsanctie. Die wordt zes weken geschorst omdat hij ladderzat op het terrein is geweest. Mij lijkt dat je daar een onderscheid moet maken naar de aard van de tuchtvoertreding die is gebeurd. Als je dat gewoon zou delen ...

Stel je voor dat we hetzelfde zouden doen in het bedrijfsleven, en ik neem opnieuw dat voorbeeld. Je hebt het tuchtreglement overtreden, bijvoorbeeld gebruik van drank tijdens je werk, wat niet mag in een bepaald bedrijf. Je wordt daarvoor buitengezet in dat bedrijf. Dan zou elk volgend bedrijf te weten komen, vrij vlot, dat je daar die overtredding hebt gedaan. Het zou moeilijk kunnen zijn om nog aan werk te geraken, ook al heb je daarna een aantal maatregelen genomen of wat dan ook.

Ik denk dus dat we daar toch mee moeten oppassen, en ik denk dat de minister dat idee ook wel zal delen. Vandaar dat hij zegt dat hij daar zeker verder mee aan de slag wil gaan. Ik denk dat dat goed is. En misschien moet er een onderscheid gemaakt worden tussen tuchtveroordelingen die gedeeld worden en die die toch tot de privacy behoren van één federatie of één club. Ik vrees anders dat de tuchtreglementen anders opgesteld zullen worden, zodat er een aantal zaken niet meer in het tuchtreglement staan, en ook geen tuchtstraffen meer zouden krijgen, en dat zou ook een verkeerd signaal zijn. Het is geen vraag, minister, maar ik wou die mening toch nog meegeven.

Meyrem Almaci (Groen): Ik wou zelf heel kort aansluiten, minister. Normaal is het collega Annouri die het doet, maar die is elders verhinderd. De vraag is simpelweg hoe je een evenwicht kunt behouden tussen de gradatie van een overtredding en de melding aan een ander niveau dat dit eigenlijk moet weten op het moment dat het zwaar is. Dat is eigenlijk het hele debat dat hier gevoerd wordt.

Ik stel wel vast dat men vanuit de sector zelf heel hard nadenkt, en de nood voelt om verder te gaan. En ik denk dat die onderliggende boodschap wel heel belangrijk

is om te capteren als minister van Sport. Men stelt vandaag vast dat we een beetje in een mijnenveld zitten. Het is heel moeilijk. We willen onze mensen beschermen. Hoe kunnen we dat evenwicht bewaren? Hoe kunnen we daarin verdere stappen zetten? Het attest van goed gedrag en zeden zal in veel gevallen niets vermelden als er geen veroordeling is, met andere woorden als het niet al te zwaar uit de hand is gelopen.

Ik heb uw uitvoerige antwoord gehoord, maar ik heb eigenlijk dezelfde vraag als collega Lambrecht. Die gradaties, ik denk dat daar iets mee kan gebeuren richting operationalisering. Ook kan de minister van Sport een meer coördinerende rol spelen. Ik wil me daar dus bij aansluiten. Het ligt heel gevoelig. Mensen niet voor het leven veroordelen, is een terechte bezorgdheid. Je wilt geen nieuwe slachtoffers creëren. Maar aan de andere kant: een geïnformeerd mens is er twee waard.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Toch voor alle duidelijkheid: het tuchtrecht komt niet in de plaats van strafrecht. Dat is additioneel. Ten tweede is het belangrijk om mee te geven dat het tuchtrecht, in tegenstelling tot strafrecht, vrijwillig is. Je onderwerpt jezelf aan tuchtrecht door het lidmaatschap, door het vrijwillig toetreden tot een federatie via je club. Wanneer je zou zeggen dat je naar een overkoepelend tuchtregister zou gaan, dan zou dat ook betekenen dat alle tuchtreglementen in die zin moeten worden aangepast.

Je zou er al voor kunnen zorgen – ik zeg maar wat – dat sportdisciplines, en dus ook sportfederaties, die dicht tegen elkaar liggen of waarbij er een grote vorm is van permeabiliteit, dus dat er gemakkelijk wordt overgestapt van de ene sport naar de andere, eraan denken of proberen om op dat niveau een soort overkoepelend tuchtreglement te gaan hanteren. Dat zou kunnen, dat je daarover afspraken maakt.

Maar misschien kunnen we sneller gaan, in plaats van te wachten tot wanneer we zo'n overkoepelend tuchtregister kunnen installeren, waarbij je vervolgens ook nog eens de vraag moet stellen of je in zo'n geval moet zeggen dat je bepaalde gradaties, bepaalde normeringen, bepaalde termen hanteert, waarbij je bij een inbreuk van een bepaald niveau vervolgens wordt uitgesloten van andere federaties. Maar, zoals gezegd is dat 'work in progress', en gelet op de juridische en privacy-obstakels die zich aandienen, zal dat nog wel wat discussie vergen, denk ik.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Hier heb ik wel een slotwoord. Er is inderdaad – en ik wil dat benadrukken, minister – heel veel gebeurd. Collega's zeggen dat ook altijd. Het is een 'work in progress'. Het is niet af. Maar we zitten hier nu eenmaal in de commissie Sport, en niet in de commissie Economie, dus wat in het bedrijfsleven gebeurt, daar ben ik nu even niet mee bezig. Het gaat over trainers die bijvoorbeeld met minderjarigen bezig zijn. Het ligt me wel heel nauw aan het hart.

Ik zou toch opletten met dat verhaal dat men 'het gevoel zou kunnen hebben dat het veilig is'. Men probeert dat met Mobiliteit ook. Als men een zebepad legt, zegt men dat de mensen kunnen denken dat het veilig is. Ik wil eigenlijk nooit meegaan in zo'n verhalen. Je kunt niet ver genoeg gaan, maar je moet omzichtig zijn – zoals u in uw antwoord ook bent.

Met een trainer die, zoals collega Muyters zei, ladderzat op het terrein heeft rondgelopen ... Als dat met minderjarigen is gebeurd, vind ik het niet erg dat een andere federatie dat kan lezen. Het is aan hen. Mensen zijn nog altijd capabel om iets in te schatten, en te zeggen dat ze iemand een tweede kans geven. Het is niet

omdat je één keer ladderzat rondloopt, dat je dat altijd zult doen. Maar ik vind dat er op dat vlak zeker transparantie mag en moet zijn.

Ik zou ook opletten met de piste 'de ene sport is de andere niet'. Werken met minderjarigen die kwetsbaar zijn, of dat nu in voetbal, in basket of in tennis is, is hetzelfde.

Om met een positieve noot te eindigen: ik ben toch wel verheugd dat u verder wilt kijken, minister, naar zo'n overkoepelend tuchtreglement dat over de sportgrenzen heen gaat, want ik denk dat het verhaal hier niet af is. En het is jammer dat het slechts bij telkens een nieuw schandaal weer even voor iedereen belangrijk wordt. Ik denk dat we in stilte verder moeten werken aan zo'n overkoepelend tuchtreglement over sporten heen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.